

Eduskunta, valtiovarainvaliokunnan verojaosto
HE 33/2020 vp

Lausunto

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Koronapandemian seurauksena myös autokaupan ja autoalan palvelujen kysyntä on kääntynyt nopeaan laskuun ja alan työllisyys on uhattuna. Autokaupan ketjuun on syntyessä vakava rahoitusvaje, joka johtaa pahimmillaan terveellä liiketoimintapohjalla toimivien autoalan yritysten kaatumiseen. Autoala on ajautumassa syvimpään taantumaa sitten 1990-luvun alun lamavuosien, jolloin lähes puolet autokaupan yrityksistä kaatui.

Autotuojat ja -teollisuus ry ja Autoalan Keskusliitto ovat esittäneet valtioneuvostolle useita uusien autojen kysyntään vaikuttavia elvytystoimia, jotka olisi tärkeää toteuttaa mahdollisimman pian, jotta kysyntä lähtisi kasvuun heti kun taantuma alkaa taittua. Kysyntää elvyttävät toimet eivät kuitenkaan yksin riitä vallitsevassa tilanteessa, jossa taantuma on vielä syvenemässä ja kysynnän kasvulle ei ole pohjaa, vaan yritykset tarvitsevat tukea päästäkseen pahimman taantumaa yli. Hallituksen esitys verojen maksuaikajärjestelyihin ja lykkäyksiin liittyvän viivekoron väliaikaisesta alentamisesta on olennaisen tärkeä henkireikä yrityksille, jotka ovat joutuneet kriisin takia lyhytaikaisiin maksuvaikeuksiin.

Yritys voi hakea Verohallinnolta veroille maksuaikaa maksuaikajärjestelynä, mikäli se on joutunut koronapandemian takia maksuvaikeuksiin. Hallituksen ehdotuksen mukaisesti maksujärjestelyssä sovellettavaa viivekorkoa laskettaisiin väliaikaisesti 7 prosentista 4 prosenttiin. Lakimuutos on yrityksille erittäin tärkeä kädenojennus koronapandemian aiheuttamista taloudellisista haasteista selviytymiseen. Ehdotamme kuitenkin lausunnossamme muutamia muutoksia hallituksen esitykseen.

Ehdottamamme tarkennukset voitaisiin soveltuvin osin toteuttaa valiokunnan mietintöön tehtävinä kirjauksina, jolloin ne oikeuttaisivat Verohallinnon tulkitsemaan maksujärjestelyjä koskevaa lakia koronapandemian aikana toisin kuin normaalissa taloustilanteessa. Lisäksi ehdotamme lain voimassaolon pidentämistä vuoden loppuun asti.

Alennettu korkotaso väliaikaisesti käyttöön kaikissa veron maksujen lykkäämiseen liittyvissä tilanteissa

Alennettua viivästyskorkoa olisi perusteltua soveltaa koronapandemian aikana vuoden 2020 ajan riippumatta siitä, onko yritys hakeutunut maksujärjestelyyn. Koronapandemian aiheuttamassa poikkeuksellisessa tilanteessa myös monilla yrityksillä, jotka eivät tarvitse varsinaista maksujärjestelyä, voi olla tilapäisiä maksuvaikeuksia pandemian takia.

Korkotasoa tulisi voida tarvittaessa alentaa

Maksuaikajärjestely tai veron lykkäys on tärkeä apu maksuvaikeuksiin joutuneille yrityksille, mutta hallituksen esityksen mukainen 4 prosentin viivekorkokin on vallitsevassa taloustilanteessa ylivoimainen tilapäisessä kassakriisissä toimiville yrityksille. Ehdotettu korkotaso on yli kaksinkertainen keskimääräiseen yrityslainojen korkoon nähden, ja mielestämme kohtuuton.

On ymmärrettävää, että viivekorkoa ei lakimuutoksessa ole haluttu tuoda liian alas, jotta siitä ei tulisi liian houkutteleva järjestely, jolloin myös ne yritykset, joille maksuaikajärjestely ei ole välttämätön, hyödyntäisivät pidennettyä verojen maksuaikataulua.

Kuten hallituksen esityksen perusteluissa on mainittu, Verohallinnon päätöksessä maksujärjestelyssä noudatettavasta menettelyn mukaisesti maksujärjestely voi olla erittäin painavista syistä, kuten yritystoiminnan jatkuvuuden turvaamiseen liittyvistä kohtuussyistä, myös koroton. Verohallinnon päätöksen kyseinen kohta lienee alun perin tarkoitettu yksittäisiin tapauksiin, mutta sen soveltamista vallitsevassa kriisitilanteessa tulisi harkita estämään yritysten rahoituskriisiä.

Mikäli viivekoron alentaminen hallituksen esityksen mukaisesta 4 prosentista ei ole mahdollista, valtiovarainvaliokunnan olisi mietinnössään korostettava Verohallinnon oikeutta soveltaa koronapandemian tilanteessa maksuvaikeuksissa oleville yrityksille harkinnanvaraisesti alemmaa, esimerkiksi 1–2 prosentin korkoa. Tällöin ei jäisi epäselväksi, onko koronapandemia tulkittavissa poikkeustilanteeksi, joka oikeuttaa Verohallinnossa alemman viivekoron soveltamisen.

Lain alemmasta viivekorosta tulisi olla voimassa vuoden 2020 loppuun asti

Hallituksen esityksessä on ehdotettu, että maksunlykkäyksiin liittyvää alennettua viivekorkoa laskettaisiin 1.3.2020 tai sen jälkeen erääntyville veroille ja maksuille, ja sitä sovellettaisiin sellaisiin lykkäyksiin, joita koskeva hakemus tehdään viimeistään 31.8.2020.

Lain voimassaoloa tulisi jatkaa vuoden 2020 loppuun asti. Monilla aloilla taantuman pohjakosketus tapahtuu vasta syksyn aikana. Koronapandemian taloudelliset vaikutukset ovat viime viikkojen kehityksen perusteella huomattavasti vakavammat kuin ensimmäisissä ennusteissa ennakoitiin. Autoala on tyypillinen esimerkki toimialasta, joka nousee laaja-alaisesta taantumasta hitaasti, sillä sekä yritykset että kotitaloudet siirtävät autohankintojaan epävarmoina aikoina eteenpäin. Autoalan lyhyen aikavälin ennusteen mukaisesti alan syvin rahoituskriisi on käsillä syys-lokakuussa, jolloin ensirekisteröidään pääosin loppukeväällä ja kesällä tilattuja autoja. Autotehtaiden pitkät koronapandemiasta johtuvat tuotantokatkokset ja alihankintaketjujen katkokset aiheuttavat lisäksi syksyllä merkittäviä toimitusviiveitä, jotka osaltaan heikentävät autokaupan taloudellista tilannetta. Alemman viivekoron maksujärjestelylle olisi tämän takia erityisen suuri tarve myös syys-joulukuussa 2020.

Kunnioittavasti

Pekka Rissa

toimitusjohtaja, Autoalan Keskusliitto ry
p. 0500 417 300
pekka.rissa@akl.fi

Tero Kallio

toimitusjohtaja, Autotuojat ja -teollisuus ry
p. 040 729 4513
tero.kallio@autotuojat.fi